

Odměňování za práci

Aktivita č. 2: Podnikání a právo
Prezentace č. 9
Autor: Jiří Lysák

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Mzda je závislá na mzdových předpisech podniku a kolektivní smlouvě**
- a. Státní, krajské a obecní organizace používají předpisy dané vládou**
- b. Soukromé organizace používají převážně smluvní mzdy**

➤ Odměňování za práci – mzda, plat

- ✓ Mzda - je peněžitým plněním poskytované zaměstnavatelem za práci
- ✓ Plat - je peněžitým plněním pro zaměstnance, ale jako zaměstnavatel ho vyplácí stát, územní samosprávný celek. Příspěvková organizace, státní fond

➤ Soukromé organizace používají převážně smluvní mzdy, ale ty jsou omezovány předpisy :

✓ **Zákoník práce**

✓ **Nařízení vlády o minimální mzdě (cca 8 200,-Kč)**

✓ **Nařízení vlády o nejnižších úrovních zaručené mzdy (představuje minimální výši mzdy za určitou práci zařazenou do 8 skupin podle složitosti, odpovědnosti, namáhavosti)**

➤ **Složení platu či mzdy od roku 2008 –
superhrubé mzdy**

- 1. Základní hrubá mzda podle smlouvy**
- 2. Příplatky a odměny**
- 3. Sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem 25% soc. + 9% zdr.)**
- 4. Zaměstnanecké výhody (např. používání služebního vozidla pro soukromé účely – 1% z ceny vozidla)**

➤ Pobídkové složky mzdy :

1. Osobní příplatek – vyjadřuje kvalitu práce zaměstnance nebo důležitost jeho osoby pro podnik. Jedná se o pravidelnou složku mzdy
2. Příplatky – přísluší za práci konanou za zvláštních podmínek. Zákon stanovuje 5 povinných příplatků za práci :

- a) V noci - nejméně 10% průměrného výdělku
- b) V sobotu a v neděli - nejméně 10% průměrného výdělku
- c) Ve svátek – bývá poskytnuta jako náhrada náhradní volno nebo 100% z průměrného platu
- d) Ve ztíženém pracovním prostředí – nejméně 10% z minimální mzdy
- e) Přesčas - náhradní volno nebo 25% z průměrné hodinové mzdy

Příplatky jsou často řešeny individuálně se zaměstnancem ve smlouvě.

3. Prémie a odměny – vyplácí se za určité pracovní výsledky. Mohou být stanoveny předem.

- a) Za překročení plánu**
- b) Za získání nového zákazníka**
- c) Za mimořádný pracovní výkon**
- d) Za realizaci zlepšovacího návrhu**
- e) Odměna za pracovní pohotovost
(dopravní podnik, lékař)**
- f) Podíl na zisku**

➤ **V některých podnicích se odměny vyplácejí v naturáliích :**

❖ **Zemědělství – brambory**

❖ **Hornictví – uhlí**

❖ **Cementárna – cement**

❖ **Dopravní podnik – jízdenky**

➤ Druhy mzdy :

- ✓ Časová
- ✓ Úkolová – podle odvedené práce
- ✓ Podílová – zaměstnanec dostane podíl z dosažených výsledků

➤ Výplata mzdy

- ✓ Její výpočet se realizuje zpravidla po skončení měsíce
- ✓ Přehled bývá zachycen v zúčtovací a výplatní listině
- ✓ U každého zaměstnance je veden mzdový list
- ✓ Výplata probíhá několik dní po ukončení předchozího měsíce, nejčastěji 1x měsíčně
- ✓ Zaměstnanec obdrží výplatní lístek, kde je vyčíslena hrubá mzda se všemi složkami a srážky ze mzdy
- ✓ Výplata probíhá bezhotovostně převodem na účet zaměstnance, nebo hotově v pracovní době na pracovišti

➤ Výpočet čisté mzdy

Čistá mzda = hrubá mzda - zdrav. poj. – soc. poj. – daň

- Sociální pojištění – 6,5%
- Zdravotní pojištění – 4,5%
- Daň (výpočet ze superhrubé mzdy) – 15%
- Daňové zvýhodnění 1/12 ročního zvýhodnění
(poplatník 24 840,-Kč, dítě 13 404,-Kč /rok – odečítá se od zálohy na daň)

✓ Nejlepší bude praktický příklad:

- Zaměstnanec má **hrubou mzdu 18 tisíc korun**, uplatňuje slevu **na poplatníka a na dvě děti**.
- Nejdříve je tedy potřeba vypočítat **superhrubou mzdu**:
- $18000 \times 1,34 = 24120$ (zaokrouhluje se na stovky Kč nahoru) = 24200
- Dále je potřeba vypočítat **daň 15%**:
- $24200 \times 0,15 = 3630$ je daň

- Dále odečteme **slevy na dani**:
- $3630 - 1970$ (sleva na poplatníka) - 1934 (dvě děti, tedy 967×2) = - **274 Kč** (ano, číslo je záporné, takže se bude dále vlastně přičítat.)
- Nyní spočítáme **sociální a zdravotní pojištění, které platí zaměstnanec**:
- **Sociální**: 18000 (hrubá mzda) $\times 0,065 = 1170$
- **Zdravotní**: $18000 \times 0.045 = 810$
- **Finální výpočet čisté mzdy**:
- 18000 (hrubá mzda) - 1170 (sociální) - 810 (zdravotní) - **(-274)** = 16294 Kč

- ✓ Stát vrací pouze slevy na děti. Ostatní slevy se přičíst nedají, finální daň u bezdětného poplatníka by byla maximálně nulová. Pokud má tento poplatník dvě děti, mohl by si přičíst maximálně 1934 Kč. V některých případech tak může být čistá mzda vyšší než hrubá mzda (pokud je například hrubá mzda nízká a poplatník má více dětí).
- ✓ Díky dětem tento zaměstnanec **neplatí žádné daně**.
- ✓ Tyto slevy se uplatňují i v podnikání a ve vlastním účetnictví.

- Dávky nemocenského pojištění jsou vypláceny v nižší úrovni než mzda
- ✓ První tři dny se nemocenská neposkytuje
- ✓ Do 21. dne vyplácí nemocenskou zaměstnavatel
- ✓ Od 22. dne vyplácí nemocenskou stát

➤ Druhy dávek nemocenského pojištění :

- ✓ **Nemocenské**
- ✓ **Ošetřovné**
- ✓ **Vyrovnávací příspěvek v těhotenství**
(při převedení na jinou, méně placenou práci v těhotenství nebo po porodu)
- ✓ **Peněžitá pomoc v mateřství**

➤ Sociální pojištění se skládá z :

- ✓ Důchodové pojištění - starobní, vdovské, sirotčí, invalidní důchody
- ✓ Příspěvky na státní politiku zaměstnanosti – dávky, rekvalifikace
- ✓ Nemocenské pojištění – zaměstnanec platí 6,5% z hrubé mzdy

➤ Zdravotní pojištění

- ✓ Spravují zdravotní pojišťovny
- ✓ Hradí lékařům jejich práci a léky
- ✓ Zaměstnanec platí 4,5% z hrubé mzdy

EUROPÄISCHE KRANKENVERSICHERUNGSKARTE

KOSTENFREIE HOTLINE
0800 – 123456

Mit meiner Unterschrift bestätige ich, dass ich bei der
AOK Muster versichert bin. Diese Karte ist nicht übertragbar.

[Signature]

DE

3. Name	MUSTERMANN		
4. Vornamen	ERIKA	5. Geburtsdatum	12/08/1964
6. Persönliche Kennnummer	A123456789	7. Kennnummer des Trägers	106415300 - AOK MUSTER
8. Kennnummer der Karte	8027615300123456789	9. Ablaufdatum	31/10/2014

➤ Osoby samostatně výdělečně činné – OSVČ

- Platí pojistné, které se vypočítá z vyměřovacího základu, kterým je 50% ze základu daně z příjmů
- Sociální pojištění 29,2%, dobrovolné sociální pojištění (pro vyplácení nemocenské)2,3%, zdravotní pojištění 13,5%
- OSVČ obvykle platí měsíční zálohy na obě pojištění

Zdroje - literatura

- 1. **Holman, Robert - Pospíchalová, Dana.** *ÚVOD DO EKONOMIE - PRO STŘEDNÍ ŠKOLY.* PRAHA : Vydavatelství C.H.BECK, 2012. ISBN 978-80-7179-304-5.
- 2. **Klínský, Petr-Münch, Otto-Chromá, Danuše.** *Ekonomika.* Praha 8 : Vydavatelství EDUKO nakladatelství, s.r.o, 2012. ISBN 978-80-87204-65-8.

Zdroje - obrázky

- 1. **Blazkova.** hledat obrázky. *Wikimedia commons*. [Online] 25. 7 2008. [Citace: 21. 12 2013.] http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cement_bags.jpg.
- 2. **LUDEK.** hledat obrázky. *Wikimedia Commons*. [Online] 03. 03 2007. [Citace: 21. 12 2013.] <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pichacky.jpg>.
- 3. **LUMU.** hledat obrázky. *Wikimedia Commons*. [Online] 11. 07 2012. [Citace: 21. 12 2013.] http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Elektronische_Gesundheitskarte_Mustermann_RS.svg.

Obrázky byly nalezeny pod licencí Creativ commons nebo Public domain